

T.C.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
RESİM BÖLÜMÜ

“BİR ÖZGÜN BASKI PROJESİ: İNTOLERANS”

[Diploma Projesi Kapsamında Uygulama ve Araştırma Raporu]

Hazırlayan

YUSUF ALİ GÖKTAŞ

Yöneten

DOÇ. CEMİLE DİDEM ÖZİŞİK

ERZURUM 2024

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMA RAPORU

- 1.1. ÖZGÜN BASKI NEDİR.....1
- 1.2. ÖZGÜN BASKI RESİM TARİHÇES.....3
- 1.3. ÖZGÜN BASKI RESİM SANATÇILARI.....5

İKİNCİ BÖLÜM

UYGULAMA RAPORU

- 2.1. UYGULAMANIN YAPILIŞ GEREKÇESİ.....11
- 2.2. İÇERİK VE BİÇİME YÖNELİK SAPTAMALAR.....11
- 2.3. UYGULAMANI DÜŞÜNSEL YÖNÜ.....11

RESİMLER

KAYNAKÇA

ÖZGEÇMİŞ

İKİNCİ BÖLÜM

UYGULAMA RAPORU

2.1. UYGULAMANIN YAPILIŞ GEREKÇESİ

Ailemde bir bireyde bulunan çölyak hastalığı, günümüzde artan bir sağlık sorunu olarak dikkat çekmektedir. Bu hastalık, glüten adı verilen bir proteinin, özellikle buğday gibi tahıllarda bulunan bir bileşenin sindirilememesi sonucu bağışıklık sisteminin bağırsaklara saldırmasıyla ortaya çıkar. Çölyak hastalığı, genetik yatkınlıkla ilişkilendirilmiş olup, vücutta inflamasyona ve sindirim sistemi problemlerine yol açabilir. Atölye hocamızın rehberliğiyle gravür baskı tekniğini kullanarak, hastalığın özünü ve etkilerini görsel bir şekilde ifade etme fırsatı bulduk. Gravürler aracılığıyla glütenin hamur içindeki etkisini detaylandırarak, bu sürecin nasıl bir sağlık problemine dönüştüğünü anlatmaya çalıştık. Bu sanatsal yaklaşım, çölyak hastalığının mekanizmasını ve etkilerini anlamada yardımcı olmakla kalmayıp, aynı zamanda gıda intoleransının genel bir tartışma konusu olarak da vurgulanmasını sağladı. Diploma çalışmamda ele aldığım konu, hastaların sağlıklı bir şekilde diyetlerini yapamadıklarını ve glütensiz ürün bulmakta zorlandıklarını göstermektedir.

2.2. İÇERİK VE BİÇİME YÖNELİK SAPTAMALAR

Özgül baskıda gravür tekniğiyle gerçekleştirdiğim bu çalışmada, birçok işlem bulunmaktadır. Konumun ilk uygulama aşamasında, hamurun glütenli görüntüsünü oluşturmada zorluk yaşadım. İlk denemede Aside Yedirme tekniğini kullandım, ancak detayları tam olarak elde edemedim. Atölye hocamın rehberliğiyle ikinci bir işlem olarak kuru kazıma tekniğini uyguladım. Bu sayede detayları daha belirgin hale getirdim ve istediğim dokuyu elde ettim. Uygulamanın genelinde kullanılan 3 adet çinko levha yüzeyini lak kapladıktan sonra Aside Yedirme tekniğini uyguladım ve son olarak Kuru Kazıma tekniğiyle gereken detaylı hamur görüntüsünü elde ettim. Bu çalışma hem konusu açısından hem de uygulama süreciyle ilham verici ve dikkat çekici olması diploma çalışmamı gerçekleştirmemde önemli bir rol oynamıştır.

2.3. UYGULAMANIN DÜŞÜNSEL YÖNÜ

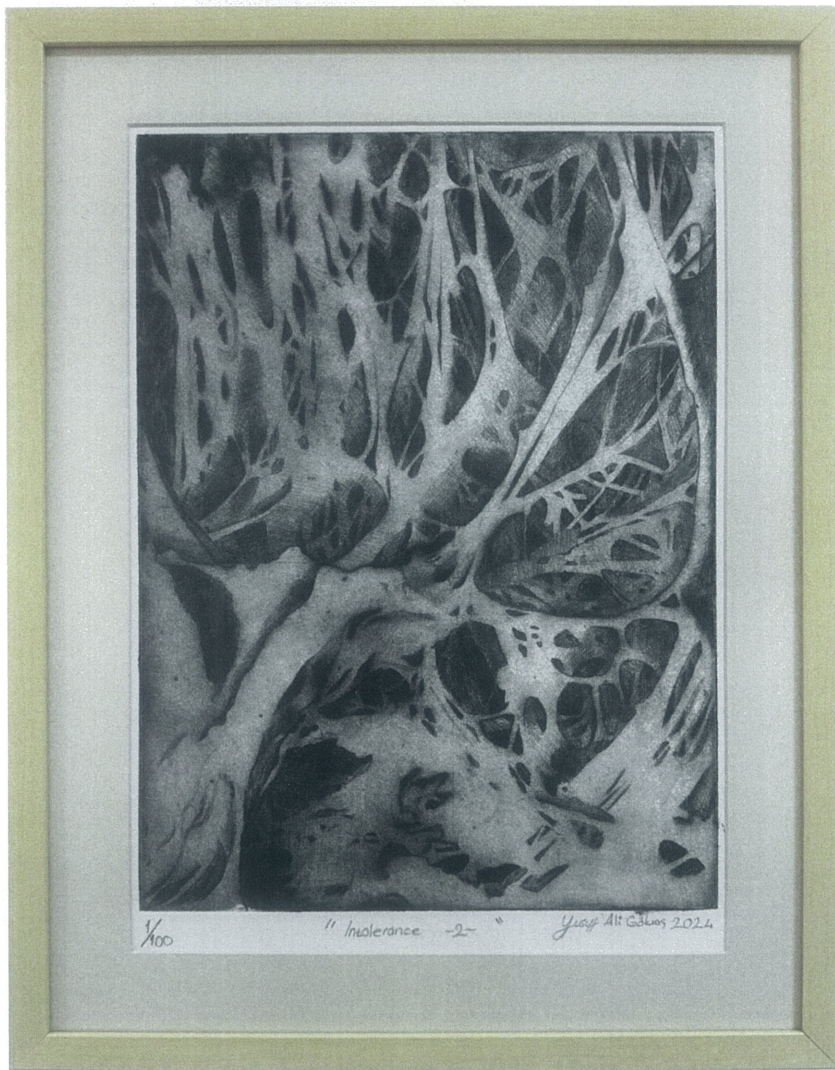
Çölyak hastalığı, buğday, arpa, çavdar gibi tahıllarda bulunan ve vücut bağışıklık sistemi tarafından anormal bir yanıtla karşılanan glüten adlı bir maddeye bağlı olarak ortaya çıkan bir hastalıktır. Bu hastalık vücudun çeşitli bölgelerini etkileyebilir ve özellikle ekmek, makarna, kek gibi besinlerin yapımında kullanılan hamurun esnekliğini ve bir arada kalmasını sağlayan bir proteindir. Diploma çalışmamda, glütenin hamur üzerindeki bu özelliğini özgül baskı teknikleriyle kağıda aktardım. İlk levhada tam

halini fotoğrafladım ve daha sonra bu fotoğrafı detaylı olarak iki bölüme ayırıp işledim ve baskısını aldım. Çalışmamızın amacı, çölyak hastalığı gibi gıda intoleranslarının farkındalığını artırmak ve bu tür sağlık sorunlarının toplum içindeki etkilerini anlatmaktır. Gravür baskı tekniğiyle, bu kompleks konuyu sanatsal bir perspektiften ele alarak, izleyicilere görsel ve duygusal bir deneyim sunmayı amaçladık. Bu tür sanat eserleri, sadece sanatın gücünü değil, aynı zamanda sağlık bilinci yaratmada sanatın etkisini de göstermektedir.

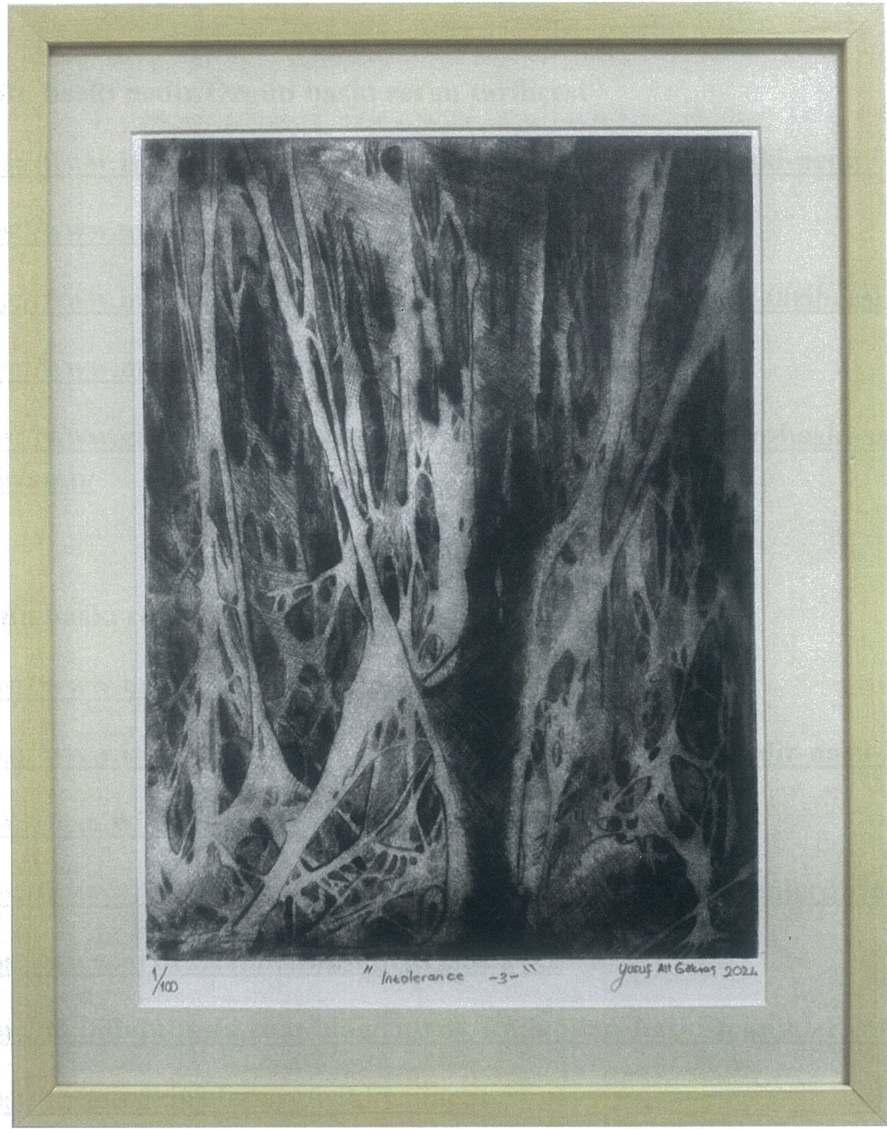
RESİMLER

Yusuf Ali Göktaş, Intolerance 1, 2024, Gravür baskı, 35×50 cm

Yusuf Ali Gökteş, Intolerance 2, 2024, Gravür baskı, 35×50 cm

Yusuf Ali Göktaş, Intolerance 3, 2024, Gravür baskı, 35×50 cm

KAYNAKÇA

Özgün baskı nedir/Özgün baskı resim tarihçesi

<https://www.istanbulsanatevi.com/resim-dunyasi/ozgun-baski-nedir/>

<https://www.artopol.com/sayfa/baski-sanati-nedir>

<https://www.imoga.org/tr/what-are-we-doing/baski-resimin-tarihcesi>

<https://www.meraklisiicin.com/blog/ozgun-baski-sanati/>

<https://www.google.com/amp/s/www.sanatperver.com/ozgun-baski-sanati-nedir/amp/>

Özgün baskı resim sanatçıları/

<https://www.basakmatbaa.com/baski-teknikleri>

<https://www.istanbulsanatevi.com/resim-dunyasi/gravur-nedir-nasil-hazirlanir/>

<https://tr.m.wikipedia.org/wiki/Grav%C3%BCr>

<https://www.freyartt.com/sanat-tarihi/gravur-sanatcileri-kimlerdir/amp/>

<https://www.artlex.com/tr/baski/ekran-baski/>

<https://m.bidolubaski.com/blog/en-cok-kullanilan-baski-teknikleri-nelerdir>

<https://en.m.wikipedia.org/wiki/Linocut>

<https://www.tokihaber.com.tr/dosya-haber/tastan-dogan-sanat-litografi/>

Albrecht Dürer/

<https://www.pivada.com/albrecht-durer>